

**Uchwała Nr 571/2014
Zarządu Powiatu Krośnieńskiego
z dnia 17 marca 2014 roku**

w sprawie oceny działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.), art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) oraz § 21 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63 poz. 587), **Zarząd Powiatu Krośnieńskiego**

uchwala

co następuje:

§ 1

1. Pozytywnie ocenia się działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rymanowie prowadzonego przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Rymanowie w 2013 roku.
2. Sprawozdania merytoryczne i finansowe z działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej stanowią Załączniki Nr 1 i Nr 2 do Uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Krośnieńskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

STAROSTA

Jan Juszczyk

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Rymanowie za rok 2013 r.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym z siedzibą w Rymanowie przy ul. Dworskiej 40. Powstał 1.10.1998r.

Działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.), a także na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63 poz. 587).

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką pobytu dziennego. Realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego i aktywnego życia na miarę jej indywidualnych możliwości.

W placówce w roku 2013 poddanych rehabilitacji było 40 osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz z innymi sprzężonymi schorzeniami.

Wszystkie osoby uczęszczające na zajęcia w WTZ posiadają aktualne orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do WTZ.

Są to osoby:

* niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym – 15 osób

- upośledzenie umysłowe
- choroby psychiczne
- Zespół Downa
- epilepsja
- choroby neurologiczne

* niepełnosprawne w stopniu znacznym - 25 osób

- upośledzenie umysłowe
- choroby psychiczne
- MPD
- Zespół Downa
- choroby narządu wzroku
- choroby neurologiczne
- zaburzenia mowy
- epilepsja

Podział na mężczyzn i kobiety jest następujący:

19 kobiet i 21 mężczyzn

Ogólna frekwencja uczestników w zajęciach warsztatu w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego

Lp.	miesiąc	Frekwencja w 2013
1.	styczeń	88,2%
2.	luty	87,6%
3.	marzec	93,6%
4.	kwiecień	94,0%
5.	maj	95,0%
6.	czerwiec	98,7%
7.	Do 15 lipiec	48,5%
8.	od 15 sierpień	45,8%
9.	wrzesień	92,8%
10.	październik	94,8%
11.	listopad	92,6%
12.	grudzień	86,8%
	Ogółem średnia	92,6%

Od 15 lipca do 15 sierpnia trwała przerwa wakacyjna.

Najczęstszą przyczyną nieobecności były stany chorobowe i złe warunki atmosferyczne (śnieżna, mroźna zima).

Liczba uczestników, którzy opuścili warsztat w ciągu roku:

W roku 2013 warsztat opuściło 5 osób: dwie przeszły do ŚDS w Rymanowie, jedna osoba nie otrzymała wskazania do WTZ, dwie osoby odeszły ze względu na pogorszenie stanu zdrowia.

Formy i metody działalności rehabilitacyjnej w 2013 r. realizowane przez warsztat;

Zajęcia w Warsztacie prowadzone są od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do godz. 15.00.

W celu realizacji głównego zadania WTZ, jakim jest prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej, zorganizowano zajęcia w 5-cio osobowych grupach w następujących pracowniach:

- * gospodarstwa domowego
- * aktywizacji zawodowej
- * witrażu
- * ceramicznej
- * plastycznej
- * rękodzieła artystycznego
- * stolarskiej
- * plastycznej

Przyjęty przez Radę Programową Warsztatu Terapii Zajęciowej podział na grupy jest konsekwencją rozpoznania dysfunkcji u poszczególnych uczestników, obserwacji zainteresowanego, zainteresowań uczestnika, rozmowy z rodzicami, opiekunami prawnymi oraz oceny i rozpoznania potrzeb przez psychologa podczas indywidualnej rozmowy.

Na podstawie uzyskanych danych, rozpoznania środowiskowego oraz dotychczasowego doświadczenia Rady Programowej, opracowuje się indywidualny program rehabilitacji społecznej i zawodowej uczestnika.

Za zgodą zainteresowanego „kieruje” się go do odpowiedniej grupy terapeutycznej, gdzie pod okiem instruktora bierze aktywny udział w całym procesie terapii i rehabilitacji.

Poniżej przedstawiamy metody i formy terapii:

Metody	Formy	Efekty
Socjoterapia	Rekreacja, uczestnictwo w: *przeeglądy i konkursy artystyczne *wystawy prac uczestników WTZ *udział w zawodach sportowych *wycieczki *wyjścia do kina *udział w imprezach i świętach regionalnych *spotkania integracyjne *dyskoteki	*Umiejętność samodzielnego wypełniania ról społecznych (kolegi, uczestnika warsztatu, podopiecznego, opiekuna) *pobudzanie aktywności społecznej i zaradności osobistej *Umiejętność z zakresu kontaktów interpersonalnych (nawiązywanie znajomości, przyjaźni, współpracy z innymi, rozwiązywania konfliktów) *Świadomość reguł społecznego postępowania – właściwe zachowania w miejscach publicznych
Ergoterapia	* aktywizacja zawodowa * stolarstwo * rękodzieło artystyczne * krawiectwo * gospodarstwo domowe * plastyka * ceramika * witraż	*posługiwanie się narzędziami, urządzeniami typowymi dla danej pracowni *umiejętność organizowania stanowiska pracy, *utrzymanie porządku na stanowisku pracy *dobór odpowiednich technik do zadania *przestrzeganie czasu pracy, bezpieczeństwa i dyscypliny *nauka odpowiedzialności za powierzone zadanie, tolerancja na frustrację, motywacja do pracy *dobór odpowiednich materiałów *umiejętność zwracania się o pomoc oraz samodzielne rozwiązywanie drobnych problemów wynikłych w trakcie pracy
Uzawodowienie	* utrzymanie kontaktów z zakładami pracy zatrudniającymi osoby niepełnosprawne (ZAZ) * praca z doradcą zawodowym oraz trenerem pracy	* praktyki w ZAZ *17 osób oczekuje na przyjęcie do pracy w ZAZ, ZPCH lub otwarty rynek
Uspołecznianie	* kształtowanie orientacji w czasie i przestrzeni * poznanie instytucji użytku publicznego wraz z wdrażaniem do załatwiania tam swoich spraw * trening ekonomiczny – nauka wartości pieniądza, planowanie i dokonywanie zakupów * znajomość i praktyczne stosowanie wiadomości z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, ppoż., oraz ruchu drogowym	*samodzielne poruszanie się po mieście *korzystanie z komunikacji samochodowej *umiejętność załatwiania spraw w urzędach, np. na poczcie, banku, *umiejętność samodzielnego dokonywania zakupów *umiejętność kierowania sobą *zdolność funkcjonowania w środowisku społecznym
Rewalidacja	*ćwiczenia z zakresu rozwoju mowy i myślenia *ćwiczenia percepcji i pamięci słuchowej oraz koordynacji słuchowo-ruchowej	*podtrzymywanie nabytych wcześniej umiejętności Oraz rozwijanie nowych, które pozwolą na usamodzielnienie na miarę indywidualnych możliwości każdego

	*ćwiczenia pojęć czasowych *rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności czytania i pisania	z uczestników
Arteterapia	* muzykoterapia * teatrotterapia * malarstwo * zdobnictwo	*rozładowanie napięć emocjonalnych * umiejętność współdziałania w grupie * poprawa koncentracji * poprawa pamięci *podnoszenie i urealnienie samooceny *udział w przeglądach teatralnych i konkursach *rozwijanie umiejętności prezentowania własnych osiągnięć i zdolności.
Rehabilitacja ruchowa	* hydroterapia – zajęcia na basenie-1h/tydzień * kinezyterapia – zajęcia indywidualne i grupowe z wykorzystaniem sprzętu rehabilitacyjnego	*utrzymanie ogólnej kondycji *poprawa koordynacji ruchowej i równowagi *mniejsze napięcie mięśniowe *poprawa zdolności manualnych *nordic walking
Psychoterapia	* poradnictwo – udzielanie porad uczestnikom warsztatu oraz ich rodzinom jak radzić sobie z problemami (niepełnosprawność, jako jedna, nie jedyna cecha osoby) *psychoterapia indywidualna – poznawanie siebie, jako osoby wielowymiarowej, odreagowanie emocjonalne. *psychoterapia grupowa – ekspresja emocji poprzez rysunek, kolor,	*umiejętność dzielenia się własnymi doświadczeniami z innymi osobami, poczucie wspólnoty z innymi *społeczne akceptowane sposoby wyrażania uczuć (zwłaszcza negatywnych) *umiejętność radzenia sobie ze stresem – techniki odreagowania stresu *pozytywna samoocena, samoakceptacja, realny obraz siebie (świadomość swoich mocnych stron oraz tych sfer funkcjonowania, które wymagają jeszcze pracy).
Współpraca z rodzicami	* wizyty w domu, wywiad socjalny * kontakty telefoniczne * indywidualne spotkania * zebrania z rodzicami i opiekunami prawnymi * kontakty z psychologiem mające na celu diagnozę problemów oraz poradnictwo psychologiczne dla rodzin i ich dzieci niepełnosprawnych. * wspólne uczestnictwo w imprezach organizowanych przez WTZ * szkolenia dla rodziców	* pomoc w rozwiązywaniu problemów. Wspólnie z rodzicami staraliśmy się znaleźć sposób rozwiązania problemów, kontynuację IPR , który pozwoli na lepszy rozwój zdolności pozostających w zasięgu możliwości osoby niepełnosprawnej. * wymiana doświadczeń * współorganizowanie uroczystości, szkolenia dla rodziców.

Przygotowanie do wykonywania zawodu odbywało się w ramach praktyk zawodowych, które miały miejsce w Zakładzie Aktywności Zawodowej, uczestniczyło w nich 15 osób, które uzyskały pozytywne opinie ze wskazaniem do podjęcia zatrudnienia w miarę posiadanych wolnych miejsc pracy.

W czasie trwania praktyk zawodowych uczestnicy wykonywali takie prace jak: przygotowanie stanowiska pracy, pikowanie sadzonek, sadzenie kwiatów, kompletowanie śrub, prace porządkowe, lepienie pierogów.

Ponadto uczestnicy wykonali szereg prac wokół budynku WTZ tj. pomagali przy budowie altany, sadzili drzewka wokół ogrodzenia, porządkowali plac przy budynku WTZ, sadzili i pielęgowali kwiaty, grabili liście, kosili trawę, zamiatali, odśnieżali. Przy pomocy instruktorów wykonali szereg prac remontowych; naprawa sprzętu, malowanie pomieszczeń.

W ramach socjoterapii i uspołeczniania uczestnicy brali udział w:

- Zabawie noworocznej organizowanej przez firmę Nowy Styl w Krośnie
- Konferencji „Na wózku po sukces”
- Mszy Świętej z okazji Światowego Dania Chorych w Krośnie
- Zabawie Walentynkowej w Rymanowie
- Kuligu w Leśniczówce Budy
- Śniadaniu Wielkanocne w WTZ zorganizowane wspólnie z rodzicami
- Wystawie wielkanocna w Gminie Zarszyn
- Dniu Godności w Tarnobrzegu
- Koncercie Opery Komicznej „napój miłosny” w RCKP Krosno
- Festynie z okazji Dni Godności Osób Niepełnosprawnych, wystawa i występy uczestników WTZ i OREW w Rymanowie Zdroju
- Wycieczce do Zakopanego
- Wystawie i kiermaszu prac na festynie w Rymanowie Zdroju „To już lato”
- Ognisku w Leśniczówce Budy z zebraniem poświęconym samoocenie uczestników i podsumowanie pracy za I półrocze 2013r.
- Wycieczce do Nowego Wiśnicza i Bochni
- Jubileuszu 15-lecia WTZ, Msza ŚW. Spotkanie rodziców, uczestników i kadry.
- Udziału w zabawie „Andrzejkowej” w WTZ Jasło.
- Halowym turnieju piłki nożnej „mikołajki”
- Konferencji prasowej zorganizowanej przez Stowarzyszenie Czyń Dobro Mimo Wszystko z okazji wydania kalendarza na rok 2014
- Spotkaniu Wigilijnym z władzami samorządowymi, rodzicami, kadra i uczestnikami.

Zestawienie indywidualnych postępów uczestników, którzy poczynili postępy w zakresie zaradności osobistej, rehabilitacji zawodowej i społecznej.

Rada Programowa dokonała trzyletniej oceny dla 4 osób i rocznej dla 36 osób. Do podjęcia zatrudnienia kwalifikuje się 18 osób, 8 osób kieruje się na praktyki zawodowe, pozostali w dalszym ciągu muszą kontynuować rehabilitację zawodową i społeczną w celu opanowania umiejętności przygotowujących ich w przyszłości do podjęcia zatrudnienia, dla 3 osób zostało zalecone przesunięcie do ŚDS.

Ze względu na brak miejsc pracy zarówno w Zakładzie Aktywności Zawodowej jak i na otwartym rynku pracy wszyscy kwalifikujący się do zatrudnienia pozostają w Warsztacie Terapii Zajęciowej celem kontynuowania rehabilitacji zawodowej i społecznej.

W chwili obecnej, pomimo wsparcia ze strony państwa (dofinansowanie z PFRON) dla osób niepełnosprawnych intelektualnie lub z zaburzeniami psychicznymi bardzo trudno jest znaleźć zatrudnienie w Zakładzie Aktywności Zawodowej, chronionym czy na otwartym rynku pracy.

Pracodawcy boją się ich zatrudniać, przekonani o niewielkiej przydatności osób niepełnosprawnych oraz wysokich kosztach ich zatrudnienia. Dotyczy to Gmin, z których pochodzą nasi uczestnicy, gdzie jest duże bezrobocie, a rynek pracy jest nieprzygotowany do zatrudnienia osób niepełnosprawnych intelektualnie. Jedyne miejsce ich zatrudnienia to Zakład Aktywności Zawodowej w Rymanowie Zdroju, który już zatrudnia 40 osób niepełnosprawnych. Ze względu na ograniczające przepisy nie ma możliwości rozszerzenia działalności Zakładu Aktywności Zawodowej.

Stowarzyszenie stara się, aby utworzyć nowe miejsca pracy.
W roku 2013 złożyło wniosek do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Rzeszowie „Nasza Chata - lokal gastronomiczny dla ZAZ” na 16 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi.

Zasady działania Warsztatu określa umowa nr.1 z 1.04. 1999r. z późniejszymi aneksami.

Działalność placówki w roku 2013 finansowana była w 90% ze środków PFRON, pozostała część kosztów tj. 10% pochodziła z budżetu powiatu krośnieńskiego.

Środki finansowe wykorzystano zgodnie z zatwierdzonym preliminarem i aneksami do umowy.

W ramach otrzymanych środków finansowych, 3% przeznaczono na doposażenie pracowni WTZ, zakupiono: niszczarkę do papieru oraz ksero.
Zakupione wyposażenie wpisano na stan WTZ i oznakowano.

Pracownicy Warsztatu Terapii Zajęciowej

Zatrudnienie w warsztacie w okresie sprawozdawczym nie uległo zmianom i jest zgodne z zapisem w umowie i stosownymi aneksami.

W WTZ zatrudnieni są:

* kierownik	0.88 etatu
* rehabilitant	0.50 etatu
* instruktorzy terapii	8,00 etatów
* księgowa	0,125 etatu
* kasjer	0,25 etatu
* kierowca	0,50 etatu
* psycholog	0,50 etatu
* pracownik socjalny	0,125 etatu

W roku sprawozdawczym odbyło się 8 posiedzeń Rady Programowej, na których omawiano i weryfikowano programy rehabilitacji indywidualnej uczestników warsztatu oraz sprawy organizacyjne. Odbyły się również zebrania z uczestnikami warsztatu, na których omawiano: realizację programu, ocenę, utrzymanie czystości, wygląd zewnętrzny, higienę osobistą, trasy wycieczek i wyjazdów plenerowych.

Odbyły się także 4 zebrania z rodzicami i opiekunami prawnymi. Tematami spotkań były: realizacja programów indywidualnych, postępy w rehabilitacji społecznej i zawodowej, problemy dotyczące zachowań, higieny osobistej, dyscypliny i sprawy bieżące.

W programach na rok następny założono w dalszym ciągu kontynuację indywidualnych programów rehabilitacji społecznej i zawodowej w celu lepszego przygotowania uczestników WTZ do podjęcia pracy w ZAZ lub na rynku chronionym.

Rozliczenie roczne za 2013r. i informacja o wykorzystaniu przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Rymanowie środków finansowych, z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników Warsztatu w ramach realizowanego programu terapii

lp.	Wyszczególnienie	Środki przyznane na działalność WTZ w roku 2013w zł.			Środki wykorzystane przez WTZ w 2013 roku
		ŁĄCZNIE	W tym: Środki PFRON	W tym: Dotacja powiatowa	
Koszty działalności:		657.600,00	591.840,00	65.760,00	657.600,00
1	Wynagrodzenia	402.275,99	362.048,39	40.227,60	402.275,99
2	Narzuty od wynagrodzeń	75.537,95	67.984,16	7.553,79	75.537,95
3	Odpisy na ZFŚS	12.124,03	10.911,63	1.212,40	12.124,03
4	Wynagrodzenia bezosobowe	1.628,31	1.465,48	162,83	1.628,31
5	Materiały	16.416,51	14.774,86	1.641,65	16.416,51
	<i>w tym wyposażenie</i>	<i>3.185,70</i>	<i>2.867,13</i>	<i>318,57</i>	<i>3.185,70</i>
6	Energia	26.966,91	24.270,22	2.696,69	26.966,91
7	Usługi obce	48.318,80	43.486,92	4.831,88	48.318,80
8	Pozostałe koszty	4.349,28	3.914,35	434,93	4.349,28
9	Eksploatacja samochodu	2.045,29	1.840,76	204,53	2.045,29
10	Szkolenie pracowników	1.001,33	901,19	100,14	1.001,33
11	Ubezpieczenie uczestników i mienia	3.736,00	3.362,40	376,60	3.736,00
12	Wycieczki	4.000,00	3.600,00	400,00	4.000,00
13	Kieszonkowe tzw. „trening ekonomiczny”	26.400,00	23.760,00	2.640,00	26.400,00
14	Materiały do terapii (w tym pracownia gospodarstwa domowego)	32.799,60	29.519,64	3.279,96	32.799,60
15	RAZEM	657.600,00	591.840,00	65.760,00	657.600,00
16	Kwota odsetek bankowych	0,00	0,00	0,00	0,00
17	Kwota niewydatkowana przez WTZ w 2013r.	0,00	0,00	0,00	0,00
18	Dochód ze sprzedaży prac	2.205,00			

Dochód ze sprzedaży prac w wysokości 2.205,00 zł przeznaczono na dofinansowanie wycieczki.